

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 41433/9/2008. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, a panaszossal szemben történt rendőri intézkedés ellen benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 61/2009. (III. 11.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak az intézkedés jogalapja és a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása tekintetében

helyt adok,

egyebekben a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés *a*) pontjára, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól. A keresetlevelet a jelen határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani a Fővárosi Bírósághoz a Ket. 109. § (1) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése alapján.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti rendőrfőkapitány
- 4) BRFK Rendészeti Szervek Közlekedésrendészeti Főosztály
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

1. A panaszos beadványában a vele szemben 2008 novemberében a Budapest V. kerület Bajcsy-Zsilinszky út közelében az Alkotmány utcán foganatosított rendőri intézkedést kifogásolta. Elmondása szerint az említett helyen és időben arra lett figyelmes, hogy nem messze egy megállni tilos tábla van, amelynek a közelében rendőri szolgálati gépjárművek álltak, amelyek megkülönböztető jelzéseiket nem használták. Ekkor egy rendőr tisztelgés, napszaknak megfelelő köszönés, nevének, rendfokozatának, illetve az intézkedés okának közlése nélkül igazoltatta őt. Az intézkedés során a lakcímkártya átadására is felszólította a rendőr a panaszost, aki ezt megtagadta, mondván az nem kell az igazoltatáshoz. Az intézkedő rendőr később azt mondta a panaszosnak, hogy nem jó helyen áll, majd a panaszos által elkövetett szabálysértésre hivatkozott az intézkedés jogalapját illetően.

A panaszos sérelmezte, hogy személyes adatainak a nyilvántartásokban történő ellenőrzése a rádióon keresztül oly módon, hangosan történt, amelynek következtében adatait mások is megismerhették. Az intézkedő rendőr a panaszost felszólította, hogy a zsebéből vegye ki a kezét – mert magatartása félreérthető –, miközben a panaszos mások által szerinte elkövetett szabálysértésekre hívta fel a rendőr figyelmét. A panaszos az intézkedés során telefonált, amelynek abbahagyására szólította fel az intézkedő rendőrt biztosító társa, mivel ezzel az intézkedést zavarta. A panaszos visszakérdezett, hogy miért tegye le a telefont, melyre ismételten azt a választ kapta, hogy intézkedés alatt áll és annak végrehajtását zavarja.

A panaszos az intézkedés során sérelmezett momentumokat panaszában nem jelölte meg, csak ismertette a vele történeteket, és beadványa végén kijelentette, hogy azokat az emberi és alkotmányos jogai, így a szabad mozgáshoz való, illetve személyes adatai védelméhez fűződő joga durva megsértésének tartja.

2. Az intézkedő rendőr az általa tett írásos jelentésben előadja, hogy 2008 novemberében a Budapest V. kerületi Alkotmány út, illetve a Bajcsy-Zsilinszky u. kereszteződésénél „zárási” feladatokat látott el, mivel a Budapest V. kerületi Kossuth téren a közszolgálati dolgozók demonstrációja folyt. Arra lett figyelmes, hogy egy személy az Alkotmány u. úttestén átkelve már tolakodó módon fényképezi az ott tartózkodó, zárásban résztvevő rendőri technikát és a rendőri állományt.

A személyt igazoltatta, mivel egyértelművé vált, hogy nem a demonstrálók közé tartozik, tekintettel arra, hogy más helyen és más tevékenységet végez.

A napszaknak megfelelő köszönés, tisztelgés, neve, szolgálati helye és jelvéyszámának közlése után megkezdte az intézkedését. A panaszos érvényes vezetői engedélyével igazolta magát, lakcímkártyáját azonban nem volt hajlandó átadni. Az intézkedés alá vont személy az intézkedés során digitális fényképezőgépe segítségével mozgóképfelvételt készített, valamint mobiltelefonját is használta, azt felszólítás után sem volt hajlandó letenni. Az intézkedő rendőr társa az eljárás alá vont személyről mobiltelefonja segítségével felvételt készített. Az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy szabálytalanul, nem a kijelölt gyalogátkelőhelyet használva ment át az út túloldalára, ezért feljelentést tesz. A panaszos a szabálysértés tényét nem ismerte el, és közölte az intézkedő rendőrrel, hogy a készített felvételeket az interneten közzéteszi. A rendőr figyelmeztette az intézkedés alá vont személyt, hogy a felvételek interneten történő közzétételével megsérti a személyiségi jogait.

Az intézkedő rendőr a történeteket jelentette felettesének, aki az intézkedés alá von személy cselekményét nem minősítette szabálysértésnek, és a rendőrt jelentés megírására utasította.

3. A BRFK Forgalm szervezési és Megelőzési Osztály a 181-1/4/1-272/2008. ált. számú közlekedésrendészeti intézkedésével ideiglenes forgalomkorlátozásként kizárólag megállási tilalmat rendelt el a jelen ügy helyszínére vonatkozóan.

II.

Az ismertetett bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

2008 novemberében Budapest V. kerület Alkotmány út illetve a Bajcsy-Zsilinszky u. kereszteződésénél a Rendőrség e feladatra kirendelt tagjai „zárási” feladatokat láttak el, mivel Budapest V. kerület Kossuth-téren a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó demonstráció folyt. A panaszolt intézkedést foganatosító rendőr arra lett figyelmes, hogy egy személy az Alkotmány u. úttestén – amely a forgalom előtt nem volt elzárva – átkelve már tolakodó módon fényképezi az ott tartózkodó, zárásban résztvevő rendőri technikát és a rendőri állományt.

A személyt igazoltatta, mivel egyértelművé vált, hogy nem a demonstrálók közé tartozik, tekintettel arra, hogy más helyen és más tevékenységet végez. A napszaknak megfelelő köszönés, tisztelgés, neve, szolgálati helye és jelvéyszámának közlése után megkezdte az intézkedését. A panaszos érvényes vezetői engedélyével igazolta magát, lakcímkártyáját nem volt hajlandó átadni. Az intézkedés alá vont személy az intézkedés során digitális fényképezőgépe segítségével mozgóképfelvételt készített, valamint mobiltelefonját is használta, azt felszólítás után sem volt hajlandó befejezni. Az intézkedő rendőr társa az eljárás alá vont személyről mobiltelefonja segítségével felvételt készített. Az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy szabálytalanul, nem a kijelölt gyalogátkelőhelyet használva ment át az út túloldalára, ezért szabálysértési feljelentést tesz. A panaszos a szabálysértés tényét nem ismerte el, és felhívta az intézkedő járőr figyelmét, hogy az utcán mások is szabálytalanul közlekednek az intézkedéssel egyidőben, majd azt közölte az intézkedő rendőrrel, hogy a készített felvételeket az interneten közzéteszi. A rendőr figyelmeztette az intézkedés alá vont személyt, hogy a felvételek interneten történő közzétételével megsérti a személyiségi jogait. Az intézkedés során a rendőr felszólította a panaszost, hogy a zsebéből vegye ki a kezét, mert az félreérthető helyzetet teremt.

A rendőr a történeteket jelentette felettesének, aki az intézkedés alá von személy cselekményét nem minősítette szabálysértésnek, és jelentés megírására utasította az intézkedőket.

III.

Az intézkedés jogalapját tekintve a rendőr a jelentésében leírja, hogy arra lett figyelmes, hogy „egy személy az Alkotmány u. úttestjén átkelve már tolakodó módon fényképezi az ott tartózkodó, zárásban résztvevő rendőri technikát és a rendőri állományt”. A jelentés tanúsága szerint a rendőrnek az tűnt fel, hogy valaki „már tolakodó módon” fényképezi a helyszínen tartózkodó rendőri erőket eszközöket. Ez a tény önmagában nem alapozza meg a rendőr intézkedési jogát és kötelezettségét, így az igazoltatás törvényi feltétele sem állt fenn¹. A panaszos azonban a szabálysértést elkövethette, mivel az Alkotmány út ominózus része a forgalom előtt nem volt elzárva. E lehetőséget nem zárja ki az a körülmény sem, hogy később a rendőr vezetője a cselekményt – távbeszélőn történt helyzetértékelést követően – nem minősítette szabálysértésnek.

Az intézkedést a rendőr a jelentésében leírt módon, a napszaknak megfelelő köszönés, tisztelgés, neve, szolgálati helye és jelvéyszámának közlését követően kezdte meg. A panaszostól elkérte a lakcímkártyáját is. Az intézkedés itt nem volt szakszerű, mivel a személyazonosításhoz a

¹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

külön törvényben foglalt adatokat tartalmazó hatósági igazolvány szükséges és egyben elégséges². Mivel a felszólításnak nem engedelmeskedett, az intézkedő rendőr pedig, ezen utasításának nem kívánt érvényt szerezni, így a panaszos jogait az intézkedés e része nem sértette.

A nyilvántartásokban történő ellenőrzések gyors és hatékony elvégzését a Rendőrség technikai eszközei olyan módon teszik lehetővé, hogy a rendőr az átadott okmányban szereplő adatokat a rendőri szerv ügyeletesének beolvassa. Ez szükségképpen azt eredményezi, hogy az adatok adott esetben más számára hallhatóak. Természetesen a rendőr az adott helyzethez képest óvja az intézkedés alá vontnak a személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

A rendőr a panaszost felszólította, hogy a kezét vegye ki a zsebéből. Ennek intézkedéstaktikai, szakmai okai voltak, váratlan támadás megelőzését célozták. A rendőr az intézkedés alá vont személy szándékára csak az általa tanúsított magatartás alapján vonhat le következtetést. A zsebre dugott kéz a rejtett, támadásra alkalmas eszköz használata szándékának kifejezője is lehet, ezt megelőzendő a rendőr helyesen járt el, amikor az egyértelmű helyzet megteremtése érdekében arra szólította fel a panaszost, hogy a zsebéből vegye ki a kezét.

Az intézkedés során a rendőr folyamatosan figyelemmel kíséri az intézkedés alá vont magatartását, azzal szóbeli kommunikációt is folytat, amelyet rendkívüli módon megnehezít, ha az eljárás alá vont személy közben telefonál. Ezzel a saját és az intézkedő rendőr figyelmét is elvonja, időtartamát szükségtelenül megnöveli, ahogy ez egy magánjellegű beszélgetésnél is zavaró lehet. Ezért szintén szakmai okokból indokolt felszólítani a panaszost, hogy a telefonálást hagyja abba, amíg intézkedés alatt áll.

A panaszos ama közlése, hogy éppen mások is elkövetnek szabálysértést, nem kötelezi a rendőrt arra, hogy a megkezdett intézkedést félbeszakítva újabb – esetleg egyszerre több – intézkedést kezdeményezzen. A rendőr intézkedése során olyan módon lép fel, hogy azzal sem saját, sem más életét, testi épségét szükségtelen veszélynek nem teszi ki, és akkor cselekszik, ha intézkedésének sikeres befejezése biztosítottnak látszik már annak megkezdésekor is. A panaszos által elvárt, „ad-hoc” módon megszakított igazoltatás sértene az intézkedés alá vont jogait, egyben veszélyeztetné a megkezdett intézkedés eredményes befejezését.

A rendőri intézkedésnek – a jogszerűség mellett – határozottnak kell lennie. Az intézkedés alá vont személy számára egyértelművé kell tenni annak valós célját és tényleges jogalapját. Jelen esetben a rendőri jelentés tanúsága szerint, a rendőri intézkedés jogalapja erősen megkérdőjelezhető, nem indokolható akkor sem, ha figyelembe vesszük, hogy a panaszossal a rendőr a szabálysértés tényét jelölte meg intézkedése jogalapjaként.

Természetesen nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a rendőri intézkedés jogszerűsége az intézkedés során nem volt mérlegelés nélkül kétséget kizáróan megállapítható, így a panaszos sem tanúsította a törvényben előírt engedmességi kötelezettségét³.

² A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 29. § (3) bekezdése szerint a személyazonosító igazolvány tartalmazza a polgár nevét, születési helyét, születési idejét, állampolgárságát, anyja nevét, nemét, arcképét, saját kezű aláírását, illetőleg a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személy törvényes képviselőjének aláírását, a személyazonosító igazolvány okmányazonosítóját és érvényességi idejét.

A törvény 29. § (4) bekezdés szerint a polgár személyazonosságát - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a (3) bekezdés a)-d) és g)-i) pontjaiban meghatározott adatokat. Ilyen adattartalmú hatósági igazolványnak tekintendő különösen az érvényes útleveél és az új típusú kártyaformátumú vezetői engedély. A felsorolt, illetve az előzőeknek megfelelő adattartalmú érvényes hatósági igazolványok bemutatása esetében személyazonosítás céljából - jogszabályban meghatározott kivételekkel - a polgár nem kötelezhető más okmány bemutatására.

³ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

Nem járt el helyesen az intézkedő rendőr, amikor az általa intézkedést igénylő helyzetnek vélt esetben nem tett eleget jelentési kötelezettségének⁴.

Mindezekre tekintettel a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestület állásfoglalásában tett megállapítások közül eggyel az alábbi okok miatt nem értek egyet.

A panaszosról készített fényképfelvétellel kapcsolatos álláspont.

Az intézkedő rendőrökről a panaszos folyamatosan kép és/vagy hangfelvételt készített, melynek célját (az interneten közzététel) közölte is. A rendőrt a képmáshoz való jogától, – mint az emberi méltóság jogából levezethető, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényben önállóan nevesített személyhez fűződő jogától – a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) nem fosztja – nem is foszthatja – meg, e jogát expressis verbis nem is korlátozza. A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény azonban korlátozza a rendőr személyes adatok védelméhez fűződő jogát⁵. A Hszt. felsorolja, hogy a személyügyi nyilvántartásban szereplő mely személyes adatokat lehet a rendőr beleegyezése nélkül nyilvánosságra hozni⁶, megadva ezzel a rendőr személyes adatai közül azoknak a körét, amelyek közérdekből nyilvánosnak minősülnek. A kérdéssel kapcsolatban tehát, hogy az intézkedő rendőrrel lehet e portrészzerű képet hozzájárulása nélkül készíteni, majd azt nyilvánosságra hozni, nincs egyértelmű, kifejezett jogszabályi rendelkezés. A korábban sorozatosan előforduló hasonló, visszaélészerű cselekmények egységes megítélése, és a rendőr képmáshoz való joga korlátozott voltának, illetve a korlátozás terjedelmének egységes értelmezése érdekében az ORFK Jogi Főosztálya több ízben a Magyar Köztársaság Adatvédelmi Biztosához fordult. Többszöri levélváltást követően az Adatvédelmi Biztos úr azon álláspontjáról tájékoztatott, hogy a rendőrrel, hozzájárulása nélkül készített, portrészzerű fényképeket az interneten közzétenni – beleegyezése

---

⁴ A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (4) bekezdése értelmében a meghatározott szolgálati feladat végrehajtása során észlelt vagy tudomására jutott kisebb súlyú cselekmény esetén a rendőr meghatározott szolgálati feladatának teljesítését folytatja, a rendőri intézkedés szükségességét azonban haladéktalanul köteles jelenteni előljárójának vagy a legközelebbi rendőri szerv ügyeletésének. A közbiztonságot, közrendet súlyosan veszélyeztető magatartás észlelése esetén intézkedést kell kezdeményeznie.

⁵ A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 19. § (4) bekezdése szerint ha törvény másként nem rendelkezik, közérdekből nyilvános adat az közfeladatot ellátó szervek feladat- és hatáskörében eljáró személy feladatkörével összefüggő személyes adata, továbbá egyéb, közfeladatot ellátó személy e feladatkörével összefüggő személyes adata. Ezen adatok megismerésére e törvénynek a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

⁶ A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 203. § (3) bekezdése értelmében a személyügyi nyilvántartás adatai közül a fegyveres szerv megnevezését, a hivatásos állomány tagja nevét, továbbá a beosztására, rendfokozatára és kitüntetésére vonatkozó adatot a hivatásos állomány tagja beleegyezése nélkül nyilvánosságra lehet hozni.

nélkül – nem lehet, akkor sem, ha a felvétel rendőr által elkövetett jogsértést rögzít. A jogsértést ábrázoló felvételeknek – az Adatvédelmi Biztos úr véleménye szerint is – a szükséges eljárás lefolytatására jogosult szervnél van a helye és nem az interneten. Szakszerűtlennek tartom azonban, hogy a rendőr képmáshoz való jogának védelme érdekében saját készülékével készített felvételt, amit a jelentéshez csatolt. Ez utóbbi körülmény arra utal, hogy hivatalos, a Rtv. 42. § alapján készült a felvétel.

A hasonlóan ellentmondásos fellépés elkerülése érdekében a szükséges intézkedést megteszem.

Az ügy érdekével kapcsolatban végül hangsúlyozni kívánom, hogy messzemenően egyetértek a Panasztestület álláspontjával a tekintetben, hogy hibázott a rendőr, amikor panasztételi jogáról a panaszost nem tájékoztatta. A Rendőrségről szóló törvény a rendőr – nem mérlegelhető – köteletségévé teszi a panaszjogról való tájékoztatást az intézkedése befejezésével egyidejűleg⁷. Ez utóbbi mulasztás azonban nem okozott hátrányt a panaszosnak, hiszen a törvény által számára nyitva álló határidőn belül panaszát előterjesztette.

A Rendőrségnek továbbra is célja, hogy a jövőben az állampolgárok által benyújtott panaszok alapján kidolgozott testületi állásfoglalások figyelembevételével az intézkedések törvényessége, szakszerűsége, kulturáltsága folyamatosan javuljon.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezete;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a 109. § (1) és (3) bekezdései, 156. § (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. §, 20. § (2) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 42. §, 92. § (1) és (4) bekezdései, a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 19. § (4) bekezdése;
- A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 29. § (3) bekezdése;
- a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 203. § (3) bekezdése;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007.(XII. 23.) IRM rendelet 3. § (4) bekezdése.

Budapest, 2009. április ,, ,,,

Dr. Bencze József r. altábornagy

⁷ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 20. § (2) bekezdése alapján a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.